

Filosoffen

Ved ANDERS FOGH JENSEN

OM FILOSOFFEN

Filosofi handler om at tænke bedre for at leve bedre. Filosoffen tilbyder at hjælpe med at læse verden og dens tekster, med at spørge og forstå, med at tale og tænke, med det formål at få bedre greb om livet. Her er al væsentlig filosofi livsfilosofi.

Anders Fogh Jensen

Anders Fogh Jensen (f. 1973) er en dansk filosof, forfatter og foredragsholder. Han er cand. phil. i filosofi fra Odense Universitet, Diplômé d'Etudes Approfondies fra Université de Paris I, Panthéon-Sorbonne og Ph.D. fra Institut for Kunst- og Kulturvidenskab, Københavns Universitet.

Anders Fogh Jensen arbejder som selvstændig filosof, han holder foredrag, filosofiske saloner, samtaler og kurser samt skriver bøger, artikler og essays. I sine foredrag tilbyder Fogh Jensen en filosofisk vinkling af grundlæggende temaer fra mere eksistentielle temaer som f.eks. mytologi og kærlighed til tidens tendenser som f.eks. inklusion, aktivering og innovation. Fogh Jensen deltager ofte i den offentlige debat med et filosofisk blik på vores samtid, særligt i P1, Radio 24-7 og DR2 og i dagspressen i øvrigt. Han har tidligere været ansat i en række eksterne lektorater på AU, KU, SDU og CBS, som amanuensis på KU, som adjunkt på professionshøjskolen Metropol og undervist i filosofi på Borups Højskole. Pt. er han ekstern lektor i pædagogisk filosofi ved Aarhus Universitet.

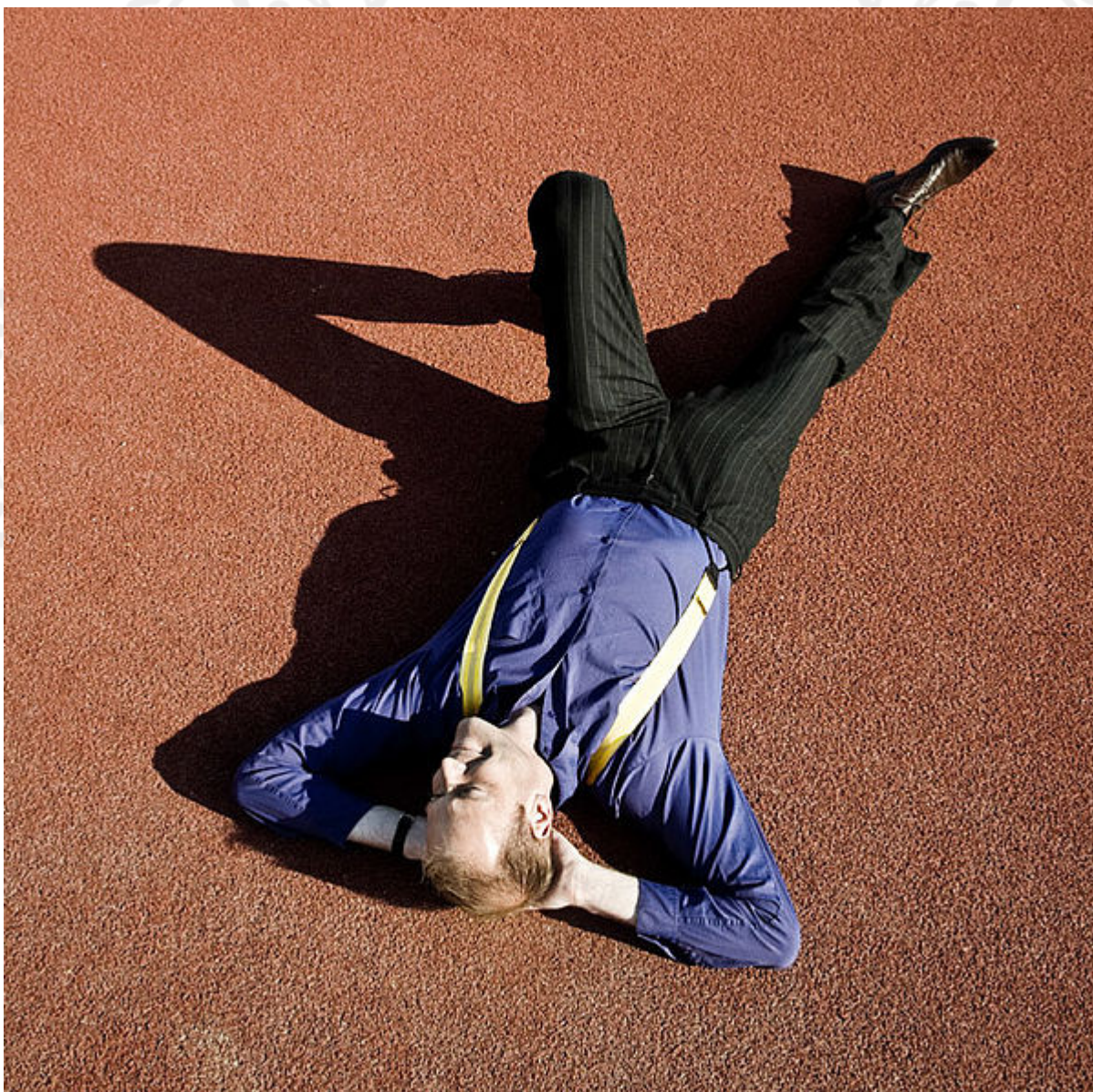
I sin [forskning](#) har Fogh Jensen blandt andet beskæftiget sig med sproget, dets former, billeder og grænser (*Metaforens magt*), magt-, styrings- og organiseringsformer i grænsefeltet mellem filosofi og sociologi (i bøgerne *Mellem ting - Foucaults filosofi*, *Epi-demos*, *Projektmennesket*, *Projektsamfundet*) og har senest vendt sig mod livsfilosofiske spørgsmål (bl.a. i bogen *Hvordan skal jeg leve mit liv, Kierkegaard?*). Han har derudover i samarbejde med Mammutteatret skrevet teaterstykket *Kapitalen* (2004) og under instruktør Jon Skulberg været medforfatter til teaterstykket *Forestillingen om en historie* (2014). I 2017 har hans teaterstykke *De danser alene* premiere på Rialtoteatret i samarbejde med Mammutteatret.

I 2002 anlagde Fogh Jensen Filosoffen.dk som samlingspunkt for sit filosofiske arbejde. På Filosoffen.dk ses, høres og læses og podcastes Fogh Jensens filosofiske arbejder, ligesom man kan læse om filosoffens øvrige virke med samtaler, foredrag og filosofiske saloner.

Hvordan skal jeg leve mit liv?

Anders Fogh Jensens idé om filosofi er forankret i det princip, at filosofi altid (også) må handle om det levede liv i alle sine aspekter. Fogh Jensen arbejder således ud fra en præmis om, at al væsentlig filosofi er livsfilosofi, og det handler for ham om at hjælpe mennesker med at tænke bedre for at leve bedre. Filosofi skal i den henseende være et arbejde, der ikke respekterer uddifferentieringen i

enkeltvidenskaber, og derfor f.eks. ikke ser fænomener som specielt sociale, psykiske eller antropologiske. Spørgsmålet om, hvordan man skal leve sit liv har dermed også spillet en central rolle i Fogh Jensens filosofiske foretagende. Senest har Fogh Jensen kastet sig ud i at skrive en serie af bøger, hvor han lader forskellige filosoffer besvare dette spørgsmål. Den første bog i serien, [*Hvordan skal jeg leve mit liv, Kierkegaard?*](#) udkom i 2013. Spørgsmålet om livets mening forbeholder Anders Fogh Jensen imidlertid ikke blot afdøde filosoffer, men diskuterer med kendte danskere som vært for Politikens "Filosofisk talkshow", ligesom han holder samtalsaloner over livsfilosofiske emner og tilbyder filosofiske samtaler.

Projektsamfundet

At spørge til, hvordan det er at leve som menneske, involverer selvsagt at spørge til,

hvordan vor tids menneske lever sit liv. I bøgerne *Projektsamfundet* (2009), *Projekt mennesket* (2009) (*The Project Society*, 2012) søger Fogh Jensen at beskrive det nutidige menneskes vilkår som et projektsamfund. *Projektsamfundet* er en samtidsdiagnose, som søger at karakterisere det samfund, der opstår ved overskridelse af det, filosofen Michel Foucault beskrev som *disciplinsamfundet*. Med andre ord er Projektsamfundet et bud på, hvori det postdisciplinære samfund består, som kan give en forklaring på, hvorfor der er projekter alle steder. Gennem en analyse af de synkrone forandringer, som er sket inden for fodboldsystemer, pardannelse, dans, sport, virksomhedsledelse, arkitektur, socialforvaltning, pædagogik, sygdomsbekæmpelse og krigsførelse tegner Fogh Jensen et billede af det postdisciplinære samfund som et samfund, hvor det projektære er trængt langt ind i alle livets områder. Livet i projektsamfundet er præget af ad hoc-løsninger, udsættelser, aflysninger, midlertidighed, uvidenhed, utryghed, uophørlig begejstring og fravær af klare rammer og forventninger, men også af engagement og lystfulde udkast til fremtiden. Projekt mennesket må fylde rammerne ud selv, det må udkaste og fremkaste (pro-jektere). Det må for at kunne begå sig kunne tage initiativ og ansvar, være fleksibelt, omstillingsparat og have gode sociale kompetencer, men også have is i maven og være klar til intet at forvente. I sine bøger viser Fogh Jensen, at sådanne projektliv medfører nye former for systemnedbrud, nye patologier og nye kompensationsformer.

Filosofi og mytologi

Fogh Jensen udkastede i 2009 sit eget projekt, som handler om mytologi. Projektet her rækker ud over det samtidsdiagnostiske og forsøger via myterne at indfange de menneskelige betingelser og retningerne for gode liv. Fogh Jensen læser myterne som livsvisdom overleveret fra tidligere generationer, der på samme tid har en historisk opkomst og et universalmenneskeligt præg. Den livsvisdom, der er opsparet i myterne, handler bl.a. om forholdet mellem menneske og kosmos, om hvad det vil sige at være menneske og om, hvordan man bedst lever sit liv. Fogh Jensen ønsker indenfor filosofien at bryde med den opfattelse, at mytologi og rationalitet står i skarp modsætning til hinanden; overgangen fra mytos til logos er

ikke et radikalt eller pludseligt skifte, og filosofiens fødsel markerer således ikke et brud med den mytiske verdensforståelse, men et forsøg på at bringe den på begrebets form. Den filosofiske analyse af myterne bør derfor operere før en skelnen mellem filosofi, psykoanalyse, psykologi og terapi. Det handler om at se myterne som kollektive billeder og råd, og om at forstå, hvordan myten er tilstede i ethvert liv, hvad enten det er bevidst eller ej. Fra 2011 har Fogh Jensen i sin beskæftigelse med myter bl.a. fokuseret på kærlighedens historie for at undersøge, hvilke billeder vi gør os af kærligheden, hvor de kommer fra, og hvordan de virker.

Metaforens magt

Beslægtet med studiet af de kollektive myter er studiet af de kollektive billeder, hverdagssprogets billeder. Anders Fogh Jensens forskning drejede sig i begyndelsen om sproget, dets former, billeder og grænser. Han udgav i 2001 bogen *Metaforens magt, Fantasiens fostre og fornuftens fødsler*, som i forlængelse af den kognitive semantik og lingvistik søger at vise hverdagssprogets metafortæthed. Blikket på sprogets billedformer suppleres i *Metaforens magt* med et magtaspekt, således at sprogets billederformer både anskues som det, der muliggør mange udtryk, men også leder os ind i forskellige rationaliteter. Fogh Jensen udviklede i forlængelse heraf ved neologismen "metaforologik" til at belyse det væv af imagination og rationalitet - af billedvanthed og tankevanthed - som en metafor anslår, når den frem-stiller et emne. Metaforologik handler om at undersøge, hvordan forskellige metaforer siger noget forskelligt om verden, og Fogh Jensen har i den sammenhæng undersøgt, hvordan nogle af dagligdagens metaforer spiller ind på vores udlægning og omgang med verden. F.eks. viser Fogh Jensen, hvordan den allestedsnærværende ressourcemetaforik baner vejen for økonomisk rationalitet, og får det til at virke fornuftigt at tænke mennesker, tid, relationer, engagement, fortid, kunst, kreativitet og alt muligt andet som ressourcer, der må administreres og investeres med henblik på optimalt udbytte.

Fransk filosofi

Fogh Jensen er specialiseret i det 20. århundredes franske filosofi, navnligt

strukturalismen og dens efterfølgere i det 20. århundredes sidste tredjedel. Fogh Jensens sprogfilosofiske forehavender såvel som hans samtidsdiagnoser baserer sig på et studie af den franske filosof og idéhistoriker Michel Foucault. Dette studie er mundet ud i bogen, *Mellem ting, Foucaults filosofi* (2005), der genudkom i 2013 i en 2. revideret udgave, samt i forord til Foucaults bøger på dansk, *Galskabens historie* og *Overvågning og straf*. I forlængelse heraf udgav Fogh Jensen i samarbejde med maleren Rasmus Svarre i 2006 en letlæselig introduktion til Michel Foucault og Pierre Bourdieu, *Magtens kartografi, Foucault og Bourdieu*.

Filosoffen tilbyder

Med *Filosoffen* på

DANNELSESREJSE

Arkitekturhistorien på en uge

Med prof. Carsten Thau